

LÄGG INTE NER SVENSK SKOGSINDUSTRI på grund av virkesbrist

Det har nyligen skrivits i bland annat DN att Stora Enso lägger ner en vinstgivande massafabrik i Norrsundet utanför Gävle. 325 personer blir arbetslösa. Även inom forskning och utveckling kommer ett 60-tal personer att sägas upp. Administrationspersonal förlorar också arbeten.

En av de tunga faktorerna bakom nedläggningsbeslutet uppges vara stigande råvarupriser, särskilt importpris på ved samt ökad konkurrens om vedråvaran. Stora Enso-ledningen uppger att kraftigt höjda tullavgifter på virke från Ryssland kan leda till fler åtgärder.

Vad beror då nedläggningen på i själva verket?

Jo, den beror på att Sveriges folk under lång tid delgivits larmrapporter om att det svenska skogsbruket inte är uthålligt. Svenskt skogsbruk har också mycket hårt styrande regelverk. Reglerna finner vi i Skogsvårdslagen och dess föreskrifter.

Gång på gång har Skogsstyrelsens generaldirektör Göran Enander rapporterat att avverkningsnivån är mycket hög och att detta inte går att fortsätta med.

Detta är inte sant. Det är vilseledning. Man frågar sig vad skälet kan vara.

Av informationen som Skogsstyrelsen själv ger ut på Internet och i Skogsstatistisk Årsbok framgår tydligt att virkesförrådet i Sverige mycket kraftigt har ökat sedan 1920-talet. Detta gäller för såväl tall och gran som lövträd.

Till och med de senaste åren har virkesförrådet ökat, trots att Skogsstyrelsens generaldirektör har varnat svenska folket för att uthålligheten är hotad.

Som medborgare i Sverige kan man inte förstå detta. Som Sveriges ende professor i skoglig företagsekonomi med inriktning mot ekonomisk optimering känner jag mitt ansvar för denna fråga. Jag måste helt enkelt påtala denna exempellosta bluff.

Det är inte bara det att många blir vilseledda.

Det fruktansvärda är att hela Sverige förlorar så enormt mycket pengar och så många viktiga arbetstillfällen helt i onödan.

Man kan inte beskylla skogsägarna och skogsbolagen för detta förhållande. De bör kunna förvänta sig att Skogsstyrelsen har fog för sina larmrapporter. Så är dock inte fallet. Naturligtvis påverkar larmrapporterna synen på avverkning negativt. Det anses mer eller mindre fult att avverka. Svenska skogsägare tror att de i sitt eget och samhällets intresse bör spara virket i skogen. Därmed tvingas skogsindustrin till ökad import av dyrbart virke från Ryssland och andra länder. Detta virke blir nu snabbt betydligt dyrare eftersom Ryssland stegvis ökar exportavgifterna för detta virke. Därför lägger Stora Enso ner vinstgivande fabriker i Sverige. Därför uppstår arbetslöshet i Gävleregionen, helt i onödan.

En synpunkt som vid flera tillfällen brukar komma fram som första försvarslinje mot ökad avverkning är att virkesförrådet förvisso ökar men att det finns inte så mycket "avverkningsmogen skog" i landet. ➤

Peter Lohmander,
professor i skoglig
företagsekonomi.

→ **Detta är också helt fel!**

Skogsstyrelsens webbinformation och Skogsstatistisk Årsbok visar mycket tydligt hur skogens fördelning på olika åldersklasser ser ut.

Det vanligaste ståndortsindexet (som indikerar markens produktionsförmåga) i Gävleborgs län för gran är G24. Detta innebär att det är lagligt att slutavverka skog som är 65 år eller äldre. Åldersklassfördelningen (se figur) visar mycket tydligt att ca en tredjedel av skogsarealen i Gävleborg idag är beklädd med skog som i lagens mening är "slutavverkningsmogen". En fullständig analys av alla detaljer i denna fråga kan göras men blir för omfattande för denna artikel. Nu är det viktigt att veta att det finns gott om äldre skog.

För den ekonomiskt intresserade vill jag också tillägga att man kan genomföra en vanlig "avbrottskalkyl" i skogsbruket och visa att det under normala omständigheter även är ekonomiskt rationellt att avverka skogen ungefär vid den ålder som skogsvårdslagen anger som lägsta tillåtna slutavverkningsålder om man har ett realräntekrav på 3%. Eftersom räntekravet normalt är betydligt högre än detta, kan man enkelt visa att det ur företagsperspektiv praktiskt taget aldrig är rationellt att låta skogen bli äldre än lägsta tillåtna slutavverkningsålder. Om lagen skulle medge det vore det till och med rationellt att avverka tidigare!

Vad är lösningen på problematiken?

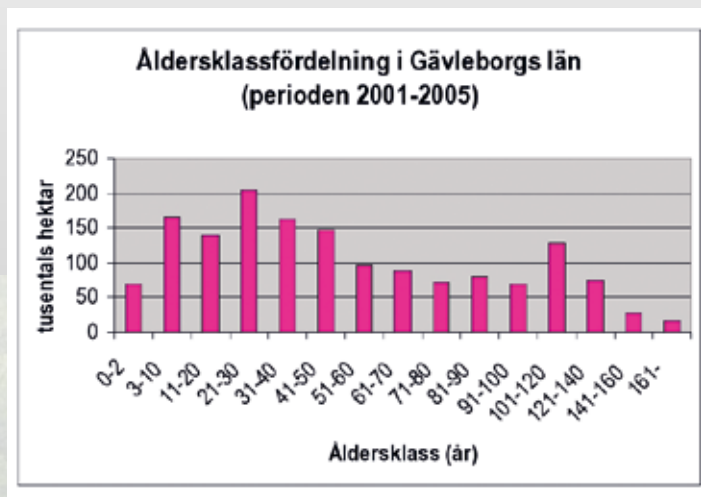
Skogsstyrelsen behöver tydligare direktiv. Skogsstyrelsen ska i landets intresse på ett lättbegripligt sätt föra ut den sanna bilden av tillståndet i skogen. Det finns mycket grundlig statistik tillgänglig vilken var och en själv kan hämta via Internet. Detta är bra. Bakom statistiken ligger ett mycket omfattande undersökande datainsamlingsarbete från Riksskogstaxeringen vid SLU. Emellertid får denna verklighet inte skymmas av att budskap om bristande uthållighet ständigt förmedlas i medierna.

Svensk skogsbruk präglas absolut inte av för höga avverkningsnivåer. Sverige skulle vinna mycket på att kraftigt öka avverkningsnivån under mycket lång tid.

Vi kan gärna avstå från det allt dyrbarare importvirket från Ryssland.

Verksamheten i Norrsundet bör få finnas kvar och svensk skogs- och kraftindustri grundad på råvaror från skogen bör expanderas rejält! ♦

*Peter Lohmander
 Professor i skoglig företagsekonomi med inriktning mot ekonomisk
 optimering SLU, Umeå
 För mer info: peter@lohmander.com*

Källa till figurerna:
 Skogsstyrelsen: <http://www.svo.se/epserver4/templates/SFileListing.aspx?id=16583>

